

2. 1. 2016

Za deset let našeho humanitárního působení v Pákistánském Karakorumu patří tento příběh k našim nejradostnějším a dodnes nás naplňuje dojetím i hrdostí na "naše" Arandány. Je nám ale i inspirací v těžkých chvílích, kdy nám optimizmus občas trochu bledne...

"Zachráníš -li jediného člověka, jako bys zachránil celý svět" - psáno ve Starém zákoně i Koránu.

Asi v polovině ledna roku 2012 se vydal Ibrahim se svým bratrancem Abdulahem, oba z Arandu, na obhlídku svých jaků na pastviny baltijským jménem Manchikera. Ledovec Chogo-Lungma Tyto pastviny jsou první po pravé straně údolního ledovce Chogo-Lungma, kam místní dojdou rychlým krokem asi po pěti hodinách. Není třeba zdůrazňovat, že v obzvláště v zimě, kdy je boční moréna ledovce pokryta ledem se jedná o velmi nebezpečnou záležitost. Výše směrem k Haramoshi a Spantiku je pastvin po obou stranách ledovce ještě několik a bez nich by život v Arandu nebyl možný, protože samotná políčka na terasách řek aridního Karakorumu pro obživu nestačí. Obyvatelé údolí na pastviny vyhání svoje krávy, ovce, kozy, míšence dzo (kráva s jakem) od května do konce října zatímco jaky tam dle potřeby nechávají i celoročně. Nemají totiž pro tak velké zvíře v průběhu dlouhé zimy ve vesnici dost nasušené píce.

Jak je silný a neuvěřitelně odolný, vydrží silný mráz i psychický stres a svými kopyty si potravu vyhrabe i pod hlubokým sněhem. Na rozdíl od ostatních menších zvířat se také ubrání sněžnému leopardovi a medvědovi himalájskému. Ale i tak mají lidé o svoje jaky starost a obvykle se na ně nejméně jednou v průběhu pětiměsíční zimy jdou podívat. To byl i případ obou mužů.

Manchikera je tvořena obrovským travnatým kotlem, rozprostírajícím se nad morénou údolního ledovce, nad kterým se tyčí již jen strmé štíty masivu Bulacho, oddělující toto údolíčko od sousedního bočního údolí Kero-Lungma. Na samotné hraně morény ledovce Chogo-Lungma zbudovali Arandžané systém kamenných přístřeší, ve kterých pasáci v průběhu hlavní pastevecké sezóny v létě bydlí a kromě dobytka se věnují i kutání místního granátu, kterého je právě zde obrovské množství. Granáty nejsou právě příliš kvalitní ani čiré, ale mají krásnou charakteristickou rudou barvu krve. V zimě jsou ale tato obydlí připomínající obydlí neandrtálců opuštěná.

Oba muži si zde odložili věci a pak se vydali nahoru do strmé stráně za jaky. Přitom podcenili skutečnost, že v posledních dnech opět sněžilo a svahy se staly vysoce laviněznými. A tak se stalo, že při neopatrném vodorovném traverzu v horní části svahu muži uřízli lavinu, která je jako obrovská řeka unášela dolů. Jedinou možnou záchranou v lavině je, že se postižený snaží tzv. "plavat" a někdy se mu díky tomu poštěstí zůstat nahoře a z laviny se posléze vyprostit. Abdullahovi se to podařilo, a když se po dojezdu celý odřený, dobitý a otřesený rozhlížel po bratranci, spatřil jen jeho patu čouhající z laviniště.

Kdo laviniště někdy viděl ví, že je tvořeno hroudami sněhu sbitými do tvrdosti cementu. Nicméně Abdullah zoufale hrabal a hrabal tak dlouho, až Ibrahima nakonec vyhrabal. Ten však na tom byl velmi špatně: měl zlomené koleno, krvácel z mnoha tržných ran, nejhorší ale byla otevřená zlomenina kyčelního kloubu. Abdullah odtáhl bratrance do jedné z chýší, rozdělal tam oheň a pak utíkal do údolí pro pomoc. Jednalo se o hodiny, protože ohýnek v žádném případě nemohl Ibrahima, nacházejícího se navíc v šoku dlouho

udržet na živu. Venkovní teploty zde v lednu klesají až k -40° Celsia. Abdullahovi se naštěstí podařilo dorazit ve zdraví do Arandu, odkud se nad ránem vydala nahoru skupina nejsilnějších a nejzkušenějších vesničanů. Tuto vedl náš zdravotník Najaf Ali, který od roku 2010 působí v naší "České nemocnici". Vybaven nejpotřebnějším zdravotnickým materiálem, chirurgickým náčiním, dlahami, obvazy, léky i infuzemi se mu navzdory život ohrožujícímu mrazu a šoku podařilo zastavit krvácení, zašít největší rány, kyčel i koleno stabilizovat a pacienta zajistit proti bolesti i šoku.

Ibrahim nakonec přežil i dlouhý a nebezpečný transport na nosítkách zpět do Arandu, kdy se všichni nosiči mohli každou chvíli zřítit dolů na údolní ledovec. K tomu nutno připočít okolnost, že všichni zúčastnění mají jen velmi nedostatečné, většinou obnošené oblečení, ve kterém by žádný Evropan nevydržel tamní mrazy ani hodinu. Co se týče bot, je situace ještě horší. To, že se to vesničanům v čele s Najafem podařilo, je třeba bez nadsázky považovat za zázrak, ve kterém ale podstatnou roli hrály kromě odvahy a obětavosti zúčastněných i Najafovy znalosti a v neposlední roli i onen již zmíněný zdravotnický materiál z naší nemocnice.

Ale i pak zůstávala situace ještě dlouhou dobu kritickou. Kvůli špatnému počasí musel Ibrahim strávit v péči Najafa v naší nemocnici ještě dalších dlouhých deset dní, kdy při jeho přežití opět sehrálo podstatnou roli naše vybavení a léky. Nakonec byl přece jen transportován do Skardu a posléze i letadlem do univerzitní nemocnice v Lahore, kde mu nohu dali chirurgicky dohromady. Když jsme Ibrahima v létě 2012 viděli v Arandu, sice kulhal, ale již mohl částečně i pracovat. V současnosti je téměř v stoprocentním stavu a skvěle zvládá povinnosti plynoucí z těžkého života karakorumského horala.

Za deset let našeho humanitárního působení v Pákistánském Karakorumu patří tento příběh k našim nejradostnějším a dodnes nás naplňuje dojetím i hrdostí na "naše" Arandžany. Je nám ale i inspirací v těžkých

chvících, kdy nám optimizmus občas trochu bledne. S odstupem času si navíc stále naléhavěji uvědomujeme to nejcennější : že v tomto příběhu se snoubí západní "racionální" myšlení a síla teorie s odvahou, solidaritou, obětavostí, soucitem a empatií lidí napříč kontinenty, napříč rozdílnými náboženstvími, způsoby života i kultur. Je to příběh dobré vůle bez hranic, příběh lidí dobré vůle z Arandu, ale i našich sympatizantů a podporovatelů z Prahy i dalších českých i evropských míst. Bez nich by totiž žádná česká nemocnice v Arandu neexistovala. Je to příběh, kterých by v dnešní době mělo být co nejvíce.

Tento příběh lze symbolizovat jediným slovem a tím je podle našeho názoru jméno místa, kde se odehrál: MANCHIKERA. A malý krvavě zbarvený krystal karakorumského granátu z Manchikery toto místo zhmotňuje. Zhmotňuje také náš dík všem, kteří k němu svým dílem přispěli.

